

[Knud Jespersen.]

Skriftlig begrundelse.

Danmarks anmeldte erstatningskrav til Tyskland var i 1946 på 11,6 mia kr., og det blev konverteret til 0,25 pct. af det samlede erstatningskrav fra de 20 vestlige lande i 1953 med Londonaftalen, hvori vi tillige accepterede kun at rejse erstatningskravet sammen med de øvrige kreditorlande.

Helsingforsaftalen i 1975 er udtryk for, at den anden verdenskrig er afsluttet. I denne aftale er der lagt stor vægt på, at de deltagende stater vil opfylde deres forpligtelser i henhold til folkeretten. Helsingforsaftalen er bl. a. underskrevet af forbundskansler Helmut Schmidt og statsminister Anker Jørgensen. Når der blev lagt så stor vægt på opfyldelsen af de deltagende staters forpligtelser, skyldes det hensynet til ønsket om at kunne indlede mere omfattende afrustninger og afspænding i Europa. Det vil være et godt initiativ i den retning og gavnligt for Danmarks økonomi, om regeringen tager initiativ over for de øvrige lande, som har krav på krigsskadeserstatning fra Forbundsrepublikken Tyskland.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg kan indlede min besvarelse med et klart nej. Danmark er som bekendt ikke ene om at have anmeldt erstatningskrav på Tyskland med oprindelse i den anden verdenskrig, og som påpeget i mit svar til hr. Kurt Brauer den 20. december 1976 opgjordes de af Danmark anmeldte erstatningskrav til 0,25 pct. af de samlede tyske erstatninger. Hvis Danmark skulle tage initiativet til at søge at samle de mange lande, der har anmeldt erstatningskrav på Tyskland, ville initiativet udgå fra et land, hvis fordringer, om end et stort beløb i dansk målestok, udgjorde en forsvindende del af den samlede masse af krav. Det er derfor regeringens faste overbevisning, at et sådant initiativ ikke kan tilkomme Danmark.

Der er vel i øvrigt i denne sammenhæng grund til at minde om de virkelig katastrofale virkninger for hele verdenssamfundet, som udløstes af de tyske erstatningsbetalinger efter den første verdenskrig, og man kan derfor godt spørge sig selv: hvorledes ville mon hele situationen i Europa have set ud i dag, hvis Tyskland havde ligget som en ruinhob mange år efter den anden verdenskrig?

Når hr. Knud Jespersen påberåber sig Hel-

singforsslutakten af 1. august 1975, vil jeg endelig for god ordens skyld gøre opmærksom på, at denne aftale ikke er et folkeretligt dokument, der kan påberåbes som grundlag for krav af denne karakter.

Knud Jespersen (DKP):

For god ordens skyld skal jeg takke for svaret, selv om der ikke er meget at takke for. Det, der var tanken med dette spørgsmål – jeg har rejst problemet et par gange for at få fastslået, hvad det var, man ville – var at udbygge det spørgsmål, der skriftligt blev stillet af hr. Kurt Brauer i slutningen af 1976, og i svaret derpå siger statsministeren:

»Som det vil fremgå af ovenstående bemærkninger, vil Danmark ikke isoleret kunne rejse noget krav over for Forbundsrepublikken.«

Se, det er et fortolkningsspørgsmål. Men det, der ikke kan fortolkes, er, at traktatligt er det bestemt, at denne kreds, der for tiden er Danmarks allierede – og over for nogle af dem har vi endog et stort handelsmæssigt underskud; vi er med dem i EF og NATO osv. – kunne vi tale med med det formål at få en 31 år gammel aftale opfyldt. Og da hjælper det ikke, at statsministeren siger: hvad ville vi med Tyskland i ruiner? I dag har vi jo det tyske mirakel, når statsministerens kollega Schmidt skal udtale sig herom, og på denne baggrund kan man meget, meget rimeligt stille det spørgsmål til sine allierede, om ikke det var rimeligt, at det rige Tyskland betalte noget af sin gæld til det fattige Danmark.

Jeg skal være den første til at anerkende, at den anden verdenskrig var kostbar, men endnu har Tyskland jo ikke betalt hele sin gæld fra den første verdenskrig, og jeg kan forestille mig, at statsministerens og mine børnebørn på et eller andet tidspunkt vil blive stillet over for et statsregnskab, hvor vi også har penge til gode fra den anden verdenskrig.

Jeg synes, det er et urimeligt knæfald for det, vi kalder vore allierede; og på den baggrund vil jeg opfordre til, at man enten rejser spørgsmålet over for sine allierede, dem, med hvem man er kreditor, eller går til FN-domstolen eller søger tilkendegivet på baggrund af Helsingforsaftalen, at denne aftale ikke kan overholdes på den facon, at hvert enkelt land faktisk er underkastet veto fra de andre – og at Danmark derfor selvstændigt rejser kravet.